

Danmarks Sportsfiskerforbund

Miljø- og Fødevarerministeriet
Departementet
Vand og Hav
Slotsholmsgade 12
1216 København K
(Sendt elektronisk: mfvm@mfvm.dk)

Vingsted, den 25. januar 2019.

Danmarks Sportsfiskerforbunds bemærkninger til udkast til ændring af bilag til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter og bilag til bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster - J.nr. 2018-1740 samt afgørelse om miljøvurdering:

Danmarks Sportsfiskerforbund vil kommentere udkast til ændring af bilag til bekendtgørelser om indsatsprogrammer samt bilag om miljømål for vandområder. Endelig er der en afgørelse om miljøvurdering i høringsmaterialet.

Som det fremgår af høringsbrevet, skyldes ændringerne en udmøntning af en politisk aftale, Fødevarer- og landbrugspakken af 15. december 2015.

Det fremgår endvidere, at den ændrede afgrænsning er udarbejdet på baggrund af politisk fastlagte kriterier, samt under inddragelse af indberetninger fra kommuner og de 23 vandråd.

Danmarks Sportsfiskerforbund må konstatere at udgangspunkt, proces og nu bekendtgørelse, i hele forløbet har været styret af et politisk ønske om at der skal vandløb ud af vandområdeplannerne, uanset vandrådsanbefalinger og den faglig viden på området.

Vandløb der udgår af planerne, mister overvågningen og der skal ikke foretages indsatser for at forbedre den økologiske tilstand.

DSF har brugt store resurser på at uddanne nøglepersoner fra vort korps af frivillige. Disse har brugt deres fritid og mange kræfter på at deltage i vandrådsarbejdet. Opgaven er tilgået med stor seriøsitet og de frivillige har været velforberedte til møderne. Møder, hvor de har anvendt deres lokalkendskab og høje faglige viden. DSF har været repræsenteret i samtlige 23 vandråd.

Vore frivillige sagde ja til at medvirke til et virkelighedscheck, sammen med andre interesseorganisationers repræsentanter, og alle er efterfølgende dybt forundrede og frustrerede over, at der ikke i Ministeriet er lyttet til vandrådernes anbefalinger.

En vandrådspakke med vejledninger blev offentliggjort i juni 2017. Heri fremgår det af vejledningen, at der skulle foretages en samlet vurdering af de 2 skal-opgaver og den sidste kan-opgave ved udarbejdelse af en ny bekendtgørelse. Dette må vi konstatere ikke sker med dette udkast til bekendtgørelse, da opgave 2 er udsat til senere.

Endelig har Danmarks Sportsfiskerforbund tidligere orienteret Styrelse, Departement og Miljø- og Fødevareministeren om at smertegrænsen for længst er nået, for så vidt det handler om at tage vandløb ud af vandområdeplanerne.

Smertegrænsen er for længst nået.

I Amternes Regionplaner var der udpeget ca. 26.000 km fiskevandsmålsatte vandløb. Denne udpegnings skulle sikre at Danmark levede op til EU-Direktiv 78/-659/-EØF — fiskevandsdirektivet fra 1978. Et direktiv om kvaliteten af ferskvand, der kræver beskyttelse eller forbedring for at være egnet til, at fisk kan leve deri. Det følger af vandrammedirektivet, at fiskevandsdirektivet ophæves ved udgangen af 2013, og at beskyttelsen af vandområder fremadrettet skal ske via vandplanerne. Spørgsmålet er om implementeringen af VRD har sikret den beskyttelse af ferskvand som tidligere skete i afsæt i Fiskevandsdirektivet?

10.000 kilometer vandløb er taget ud af planerne siden 2013

I vandplan 1 (2009-15) indgik 28.000 km vandløb. I 2013 var der fra regeringen et ønske om en større ensartethed i udvælgelsen af vandløb. Derfor blev antal kilometer vandløb omfattet af vandplanerne skåret til 22.000 km.

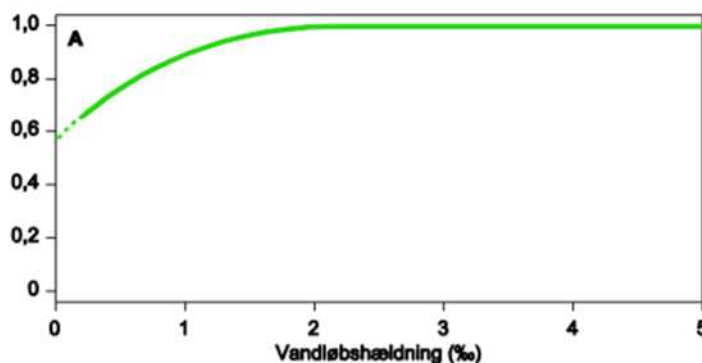
I 2013 nedsatte Ministeren Vandløbsforum, hvor en række interessenter skulle komme med anbefalinger til vandplanlægningen. På baggrund af oplæg fra DCE blev der udviklet forskellige scenarier for udvælgelsen af vandløb. Regeringen traf på baggrund heraf, beslutning om at der i Vandplan 2 skulle indgå 19.000 km vandløb.

Politisk valgte kriterier

I Notat fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi – version 19. maj 2017 - **Opdatering af naturfaglige kriterier for afgrænsning af vandløb**, som vandrådene i 2017 skulle anvende på type 1 vandløbene (vandrådernes opgave 1), var der til kriterierne en sandsynlighedsberegning for målopfyldelse.

På trods af en sandsynlighed for målopfyldelse ved et fald på 0,5 o/oo på ca. 75 %, blev det politisk besluttet at fastholde kriteriet om, at der minimum skulle være et fald på 3 o/oo, hvis dette kriterie skulle sikre type 1 vandløbet en plads i vandområdeplanerne.

Figur 2. Figuren angiver sandsynlighed for målopfyldelse for DVFI som funktion af vandløbshældning (A), vandløbsbredde (B), slyngningsgrad (C) og generelle fysiske tilstand udtrykt ved Dansk Fysisk Indeks (D) På figuren er angivet kategorier for slyngningsgrad (0-3) jævnfør Wiberg-Larsen og Kronvang, 2015: TA V05.

Figur fra Notat fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi – version 19. maj 2017 - **Opdatering af naturfaglige kriterier for afgrænsning af vandløb.**

Med udkast til ny bekendtgørelse er det intentionen at der tages yderligere 1.000 km vandløb ud af VOP og dermed ud af overvågning og forbedrende indsatser. Hvis bekendtgørelsen underskrives med den nuværende tekst, har skiftende regeringer siden 2013 fjernet 10.000 kilometer danske vandløb fra vandområdeplanerne.

Er EU-Kommissionen orienteret og er der foretaget en juridisk vurdering af opfyldelse af VRD, når der nu igen er mange km vandløb der er udgår af de danske vandområdeplaner?

DSF har forespurgt Departementet om EU-Kommissionen er orienteret om Danmarks intentioner om at tage yderligere 1.000 km vandløb ud.

Vi er blevet henvist til et ministersvar: <https://www.ft.dk/samling/20161/lov-forslag/l34/spm/75/svar/1370512/1705163/index.htm>.

Spørgsmål nr. 75 til L 34

" Ministeren bedes oplyse, hvorvidt vandrammedirektivet stemmer overens med kriterierne udarbejdet af DCE."

Svar

Det vurderes, at der med de valgte tekniske kriterier vil være en begrænset risiko for, at Kommissionen vil stille spørgsmåltegn ved afgrænsningens overensstemmelse med direktivet.

Dette ministersvar, afgivet den 19. december 2016 viser tydeligt hvilke holdninger der er til implementering af VRD, samt regeringens måde at håndtere EU-Kommissionen på. Regeringen foretager en risikovurdering af om de politisk valgte kriterier vil få Kommissionen til at stille spørgsmål/ sende en åbningsskrivelse om Danmark lever op til sine forpligtigelser IVRD, ved at skabe god økologisk tilstand i grundvand, vandløb, søer og kystvandene.

Ministeriet har ikke lyttet til enige vandråd – et eksempel fra oplandet Ringkøbing Fjord.

I vandrådet til Ringkøbing Fjord oplandet var det et enigt vandråd, som kom med en række indstillinger til vandrådsopgaven. Det lykkedes i en god demokratisk dialog, faglighed og et dygtigt Sekretariat, at nå til enighed.

På en konference arrangeret af IDA den 16. januar 2019, holdt Lene Moth fra Sekretariatskommune Ringkøbing Fjord oplandet et indlæg, hvor hun i sin præsentation viste forskellene på hvad det enige vandråd og samtlige kommunalbestyrelser i oplandet havde fremsendt til Ministeren og hvad resultatet er efter miljøstyrelsen har bearbejdet anbefalingerne.

Følgende viser 2 slides er fra denne præsentation:

Resultat af vandrådsarbejdet Ringkøbing Fjord opgave 1 og 2 fra et enigt vandråd.

- ✓ 91 km vandløb indstilles til at udgå af vandområdeplaner
- ✓ 105 km vandløb indstilles til at beholdes i vandområdeplaner
- ✓ 21 km vandløb indstilles til vurdering i forhold til stærkt modificeret vandløb.
- ✓ Opbakning fra **alle** kommunalbestyrelser i hele oplandet til ovenstående indstillinger.

Resultat efter MST's bearbejdning

- ♥ 175 km vandløb udgår af vandområdeplanerne (vs. 91 km)
- ♥ 27 km vandløb indgår i vandområdeplanerne (vs. 105 km)
- ♥ 17 km vandløb hverken indgår eller udgår ???

Slides fra oplæg på IDA-konference Lene Moth, Sekretariatskommune Ringkøbing Fjord oplandet.

Opgaven har i ekstrem grad været styret af et politisk ønske

Danmarks Sportsfiskerforbund er vidende om at dette eksempel ikke er et enkeltstående tilfælde på hvordan et efterspurgt arbejde i lokale vandråd er blevet håndteret i ministeriet.

Hvad er årsagen til at planen ikke følges, som beskrevet i ***Vejledning til kommuner og vandråd, Om arbejdet med kvalificering af afgrænsning og udpegning af vandløb i vandområdeplaner 2015-2021 – version april 2017 - Opdateret juni 2017?***

s. 33 i denne Vejledning

6.4 Det videre forløb

På baggrund af de indmeldte oplysninger fra sekretariatskommunerne gennemfører Miljø – og Fødevarerministeriet i 2018 analyser af indberetninger fra kommuner og vandråd. Analyserne vil bl.a. omfatte en kortlægning af, hvordan et vandløb og dets omgivelser vil blive påvirket, hvis der skal opnås målopfyldelse. Efter Miljøstyrelsen har analyseret konsekvenserne og gennemgået kommunernes indberetninger, foretager miljø- og fødevarerministeren den endelige udpegning af vandområder som stærkt modificerede eller kunstige. Den kvalificerede udpegning indarbejdes i bekendtgørelser om henholdsvis miljømål og indsatsprogrammer, som forventes sendt i 8-ugers høring ultimo 2018.

(Min understregning)

S. 52 i Vejledningen

Det skal nævnes, at sekretariatskommunen vil få mulighed for at indsende supplerende oplysninger, som er væsentlige for vurderingen, om vandområder, der i udgangspunktet ikke er kandidat til udpegning som kunstigt eller stærkt modificeret, med den endelige indberetning til Miljøstyrelsen inden udgangen af 2017 (se afsnit 6.4)

(Min understregning)

Det er desværre helt tydeligt, at der IKKE ønskes råd og virkelighedscheck, når der ikke lyttes til et enigt vandråd med kommunalpolitikernes opbakning, og der ændres i det set-up (vejledningen), som deltagerne gik ind i vandrådene og troede på ville ske fyldest.

Oplæg i form af faglige kriterier og behandlingen af data og anbefalinger fra de 23 vandråd, samt ændring af rammerne, da opgave 2 efterfølgende er udsat til i løbet af 2019, viser at hele opgaven har været styret af et politisk ønske om at der skal vandløb ud af vandområdeplanerne, uanset vandrådsanbefalinger og den faglig viden på området.

Det lokale demokrati og den lokale mulighed for indflydelse er blevet svigtet

Af den politiske aftale Udmøntning af Fødevarer- og Landbrugspakkens afsnit vedr. vandløb (15. december 2016), fremgår blandt andet at: ***Der er ikke foretaget en fysisk gennemgang af vandløbene, hvorfor det er afgørende, at kommuner og vandråd på baggrund af deres viden om lokale forhold kvalificerer udkastet til afgrænsningen inden der træffes endelige beslutning om en ny afgrænsning, således at den lokale viden bringes i spil med henblik på, at der på den ene side tages smalle, flade og gravede vandløb eller vandløb med begrænset økologisk potentiale ud, og at det på den anden side sikres at de vandløb der ikke falder indenfor denne definition bevares i vandområdeplanerne.***

I vandrådet er der brugt meget tid og mange kræfter på at blive enige, således at Ministeren fik et solidt lokalt kvalificeret indspil, hvor de miljømæssigt værdifulde vandløb forblev i Vandområdeplanen og de ikke værdifulde vandløb skulle udgå. Dette er gjort i forventning om, at med enighed når man længst. Daværende minister Esben Lunde Larsen skrev til vandrådene (8. september 2017) for lige netop at oplyse om, at lokal enighed i et vandråd vil stå stærkt i forhold til den politiske beslutning: ***Endelig vil jeg minde om, at en løsning, hvor man lokalt finder enighed omkring det, der indberettes til Miljøstyrelsen, naturligvis står stærkest som grundlag for den endelige politiske beslutning omkring vandløbene i vandområdeplanerne. Hele eller dele af vandrådet har dog mulighed for at komme med supplerende udtalelser til kommunens indmeldinger.***

Danmark Sportsfiskerforbund mener at det udsendte udkast, samt den proces der har været siden de lokale folkevalgte godkendte vandrådernes anbefalinger, dog med enkelte undtagelser, viser at det lokale demokrati er blevet sat ud af kraft. Vi er naturligvis opmærksomme på at det er Minister og regering, der har det sidste ord. Men hvis ikke Minister og regering vil modtage anbefalinger, hvorfor så i alverden uddelegere en meget træls opgave til arbejdet i vandrådene? En inddragelse hvor der ikke lyttes til fælles anbefalinger giver ingen mening på de der har brugt fritid og kræfter på at opnå enighed med udgangspunkt i lokalkendskab og faglighed.

Vore frivillige er demotiverede og vrede. Flere føler det har været spild af tid. Hvis vi igen skal deltage og bruge vores faglige- og lokale viden, skal der helt andre rammer og betingelser for vandrådsarbejdet. Vi forventer naturligvis, at når der fra en Minister anmodes om hjælp og det begrundes i flg.: **hvorfor det er afgørende, at kommuner og vandråd på baggrund af deres viden om lokale forhold kvalificerer udkastet til afgørelsen inden der træffes endelige beslutning om en ny afgørelse, således at den lokale viden bringes i spil** at der så også lyttes, når der på et fagligt grundlag er opnået enighed om anbefalinger lokalt.

Danmarks Sportsfiskerforbunds kommentarer til afgørelse om miljøvurdering

I afgørelser forefindes tekst som med udgangspunkt i ovenstående høringssvar til udkast til bekendtgørelse, virker direkte provokerende. Nedenfor er tekst fra afgørelsen indsat med mine understregninger.

Som opfølgning på kommunernes og vandrådernes kvalitetssikring af grundlaget for vandområdeplanerne 2015 – 2021, som blev besluttet som en del af aftale om en Fødevarer- og landsbrugs-pakke, skal der ske justering af en række konkrete miljømål og indsatser, hvilket kræver ændring i bilagene til bekendtgørelserne om miljømål og indsatser, som udgør det retligt bindende grundlag for vandområdeplanerne for Danmarks 4 vandområdedistrikter.

Ændringerne består af:

- 1) Miljømål for 107 vandløbsstrækninger, der ved en fejl ikke har været optaget i bekendtgørelsen. Mål og vandløbsstrækninger har imidlertid været korrekt vist på det vejledende MiljøGIS for vandområdeplaner, der har været en del af høringsgrundlaget for vandområdeplanerne og bekendtgørelserne om miljømål og indsatser.**
- 2) Ændringer som følge af vandrådernes arbejde i form af:**
 - a. Miljømål og tilhørende indsatser for ca. 780 vandløbsstrækninger udgår, herunder 4 vandløbsstrækninger som ikke har været optaget i bekendtgørelsen.**
 - b. Indsatser for vandløbsstrækninger, som udgår helt eller delvist for ca. ca. 70 vandløbsstrækninger.**

Ministeren bør ikke underskrive bekendtgørelsen, men trække den tilbage

Danmarks Sportsfiskerforbund vil derfor med baggrund i det, vi her har anført herunder først og fremmest, at en væsentlig del af vandrådenes og kommunernes indberetninger endnu ikke er færdigbehandlede, opfordre Ministeren til at tilbagekalde det udkast til ændringer af bekendtgørelserne om miljømål og indsatsprogrammer, der nu er i høring, med henblik på senere at sende et revideret udkast i høring, når der foreligger et grundlag, hvor alle indstillinger fra vandråd og kommuner vedrørende begge vandrådsopgaver er færdigbehandlede.

Som alternativ til at afvente at indstillingerne fra vandråd og kommuner vedrørende begge vandrådsopgaver er færdigbehandlede, bør det foreliggende forslag til ændret afgrænsning af vandløbsområder i det mindste revideres, så de vandløb, hvor indstillingerne fra vandråd og kommuner ikke er færdigbehandlede, tages ud af de ca. 1.000 kilometer vandløb, som ifølge det foreliggende forslag skal udgå af vandområdeplanerne.

Med venlig hilsen

Lars Brinch Thygesen

Natur- og Miljøkonsulent

Danmarks Sportsfiskerforbund